

Eğitimsel Değerlendirmelerde Etik İlkelere Bağlılık Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Eğitimsel Değerlendirmelerde Etik İlkelere Bağlılık Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20741>

Özet

Eğitimsel Değerlendirmelerde Etik İlkelerle Bağlılık Ölçeği (EİBÖ), eğitimcilerin veya değerlendirme yapan profesyonellerin, eğitimsel değerlendirme süreçlerinde etik ilkelere ne ölçüde bağlı kaldıkları belirlemek amacıyla Türkçeye uyarlanmıştır. psikometrik bir araçtır. İlhan, Güler ve Kinay (2017) tarafından uyarlanan bu ölçek, toplam 10 maddeden ve üç temel faktörden oluşmaktadır: Testin Güvenli Uygulanması, Gizlilik ve Saygınlık. Ölçek, 5'li Likert ölçeği formatında yanıtlanmakta olup, yapı geçerliliği Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiştir. Bu araç, öğretmenlerin mesleki etik standartlara uyum düzeylerini ölçmede önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Eğitimsel değerlendirme, Etik ilkeler, Gizlilik, Saygınlık, Güvenli uygulama, Psikometrik araç, Uyarılama.

Yazarlar

Mustafa İlhan, Nurgül Güler, İbrahim Kinay.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, eğitim alanında görev yapan bireylerin, özellikle sınav ve notlandırma süreçleri sırasında sergiledikleri etik davranışları ve bu eğitimsel değerlendirme süreçlerine ne kadar etik ilkelere uygun yaklaşıtları belirlemektir. Bu araç, eğitim kurumlarında etik farkındalığın artmaması ve değerlendirme pratiklerindeki potansiyel etik ihlallerini tespit etmeyi hedefler.

Uyarılama çalışması, orijinal ölçeğin psikometrik özelliklerinin Türk kültürüne ve eğitim sistemine uygunluğunu test etmek ve geçerli, güvenilir bir ölçüm aracı sunmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu sayede, Türkiye'deki eğitim araştırmacıları ve uygulayıcıları için standart bir etik bağlantılı ölçütü oluşturulmuştur.

Yapı

Eğitimsel Değerlendirmelerde Etik İlkelerle Bağlılık Ölçeği, değerlendirme etiği alanındaki üç temel boyutu ölçmektedir. Bu boyutlar, bir eğitimcinin mesleki sorumluluklarını yerine getirirken uyması gereken temel etik standartları temsil eder.

Ölçek, 10 maddeden oluşur ve aşağıdaki üç faktör altında toplanır:

Testin Güvenli Uygulanmas?: S?navlar?n veya de?erlendirmelerin, hile veya kopya çekme gibi istenmeyen durumlar? önleyecek ?ekilde, adil ve kontrollü bir ortamda ger?ekle?tirilmesine yönelik ba?l?l?k ifade eder.

Gizlilik: Ö?rencilerin bireysel de?erlendirme sonuçlar?n?n, ki?isel verilerinin ve performans bilgilerinin yetkisiz ki?ilerle payla??lmmas?, korunmas? ve mahremiyetinin sa?lanmas?na yönelik etik sorumlulu?u kapsar.

Saydaml?k: De?erlendirme kriterlerinin, puanlama yöntemlerinin ve beklentilerin ö?rencilere aç?kça ve önceden bildirilmesi, böylece sürecin ?effafl???n?n sa?lanmas?na yönelik ba?l?l?k temsil eder.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amacıyla uyarlama çal??mas?nda Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA, ölçe?in teorik olarak belirlenmi? faktör yap?s?n?n (üç faktörlü yap?) toplanan verilerle ne kadar uyumlu oldu?unu belirlemek için kullan?lan güçlü bir istatistiksel yöntemdir.

Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in orijinal formunda bulunan üç faktörlü yap?n?n (Testin Güvenli Uygulanmas?, Gizlilik ve Saydaml?k) Türk kültürü örnekleminde de do?ruland??? tespit edilmi?tir. Bu bulgu, E?BÖ'nün ölçmeyi amaçlad??? etik ba?l?l?k yap?lar?n? tutarlı ve geçerli bir ?ekilde ölçebildi?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarlıl?k katsayılar? (Cronbach Alfa) hesaplanarak yap?lm??t?r. ?ç tutarlıl?k de?erleri, maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda ne kadar uyumlu oldu?unu gösterir.

E?BÖ'nün genel ve alt boyutlar baz?ndaki iç tutarlıl?k katsayılar? ?u ?ekildedir:

Ölçe?in Geneli: **.72**

Saydaml?k Boyutu: **.75**

Gizlilik Boyutu: **.67**

Testin Güvenli Uygulanmas? Boyutu: **.61**

Genel güvenilirlik katsay?s? (.72), ölçe?in kabul edilebilir düzeyde güvenilir oldu?unu i?aret etmektedir. Alt boyutlardaki de?erler, sosyal bilimler ara?t?rmalar? için alt s?n?r kabul edilen de?erlere yak?n olmakla birlikte, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü korudu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliliğini kanıtlamak amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA, araştırmacıların önceden belirlediği teorik modelin (üç faktörlü yapı) verilerle uyumunu test etmeye olanak tanır.

Analiz sonuçları, 10 maddelik ölçeğin, orijinal formdaki üç faktörlü yapıyı koruduğunu ve bu yapının Türk örneğinde de geçerli olduğunu doğrulamıştır. Bu faktörler, eğitimcilerin etik davranışları kapsamlı bir şekilde ele alan Testin Güvenli Uygulanması, Gizlilik ve Saygılılık boyutlarını içermektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Kendini Değerlendirme Ölçeği (Öz Bildirim)

Language Available: Türkçe

Population Group: Eğitimciler, Öğretmenler, Değerlendirme Yapan Profesyoneller

Age Group: Yetişkin

Population Details: Ölçek, eğitimsel değerlendirme süreçlerinde aktif rol alan ve etik ikilemlerle karşılaşan profesyonel gruplar üzerinde kullanıma uygundur.

Test Methodology: 5'li Likert ölçeği (1=hiç bağli değilim ve 5=tamamıyla bağliyim) kullanılarak derecelendirme yapılmaktadır. Yüksek puanlar, değerlendirme süreçlerinde etik ilkelere yüksek düzeyde bağlilık gösterildiğini ifade eder.

Anahtar Kelimeler

Eğitim etiği, Öğretmen yeterlikleri, Mesleki bağlilık, Eğitimsel değerlendirme, DFA, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: mustafailhan21@gmail.com (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Mustafa İlhan (Sorumlu Yazar)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2017 yılında Türkçe olarak uyarlanmıştır. Kullanım izinleri ve detaylı uygulamaya dair bilgi için sorumlu yazar Mustafa İhan ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilmektedir. Orijinal uyarlama çalışması'na ait PDF dosyası bulunmaktadır. The original PDF can be downloaded here: [egitimsel-değerlendirmelerde-etik-ilkelere-baglilik-ölçeği-toad.pdf](https://arabpsychology.com/egitimsel-degerlendirmelerde-etik-ilkelere-baglilik-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

İhan, M., Güler, N., ve Kinay, ?. (2017). Eğitimsel Değerlendirmelerde Etik İlkelerle Bağlılık Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 779-795.

Eğitimsel Değerlendirmelerde Etik İlkelerle Bağlılık Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek 10 madde üç faktörlü yapıdadır.

Testin Güvenli Uygulanması (1m): Sınavlarda öğrencilerin kopya çekmesini önlerim.

Gizlilik (5m): Her bir öğrencimin değerlendirme sonuçlarını gizli tutarım.

Saygı (10m): Puanlamanın nasıl yapılacağı hakkında öğrencileri önceden bilgilendiririm.

Not: Maddelerin tam listesi yerine sadece örnek maddeler ve faktör dağılımı sunulmuştur.